

STANDARDY
W POMOCY

Marek Rymśza

Uniwersytet Warszawski, ekspert ISP

Reforma pomocy społecznej: jakie kierunki?

Konferencja „Planowanie i wdrażanie OSŁ”
Laboratorium Innowacji Społecznej CAL-ISP

Warszawa, 4 listopada 2013 r.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Reforma systemu pomocy społecznej a rozwój pracy socjalnej

Pracownik socjalny

jako zawód pomocowy zawieszony między
światami:

- **między służbą a urzędem**
- **między opieką a kontrolą;**
- **funkcje jawne i ukryte.**

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Dwa nurty polityki aktywizacji

Instytucjonalizacja *activation services* w pomocy społecznej to proces uzupełniania działań osłonowych o aktywizujące.

➤ **Ale instytucjonalizacja podejścia aktywizującego odtwarza tradycyjny „rozdźwięk światów”:**

- **nurt *empowerment*** (tutaj model OSL),
- **nurt zarządzania *underclass***.

Ukierunkowanie aktywności służb społecznych – założenia modelu OSŁ

- ❖ Dwutorowa reorientacja aktywności służb społecznych:
 - (1) od działań osłonowych do aktywizujących;
 - (2) od wspierania jednostek (przez rodzinę i grupy) do wspierania społeczności;
- ❖ Działania osłonowe i aktywizujące nie są względem siebie alternatywne, ale wzajemnie uzupełniające;
- ❖ Przy ogólnym zaniedbaniu pracy socjalnej jest miejsce dla rozwijania różnych jej metod; orientacja środowiskowa wydaje się mieć szczególnie duży potencjał.

Polityka społeczna, OSŁ, praca socjalna – poziomy oddziaływania
(źródło: M. Rymśza, tekst w „Prace LIS” 2013, nr 5 (tom w przygotowaniu))

krajowa polityka społeczna	POLITYKA SPOŁECZNA
regionalna polityka społeczna	
lokalna polityka społeczna	OSŁ
makro-praca socjalna	PRACA SOCJALNA
mezzo-praca socjalna	
mikro-praca socjalna	

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Kluczowy element modelu: **Organizator społeczności lokalnej**

Rozwiązanie funkcjonalne „3w1”:
zespólna wiązka 3 środowiskowych ról
zawodowych powiązanych na zasadzie „kanapki”

- **Animator (lokalny)** – rola podstawowa, „osadzona” w OPS dzięki sieci CAL (i nie tylko);
- **Organizator sieci społecznych** (*networker*) – rola pośrednicząca o wysokim potencjale rozwojowym;
- **Planista (lokalny)** – rola otwierająca system pomocy społecznej na lokalną politykę społeczną.

Dwa warunki powodzenia reformy

Warunki sukcesu upowszechniania podejścia środowiskowego w działaniach służb społecznych:

- (1) pozostawienie pracownikom socjalnym zaplecza instytucjonalnego (ewolucyjna, a nie rewolucyjna zmiana organizacyjna w OPS);
- (2) otwarcie na „siły społeczne” – trzeci sektor (OSL to praca dla społeczności, w społeczności, ze społecznością).

Systemowe efekty OSL

- 1) Pomost między lokalną polityką społeczną a pracą socjalną i służbami społecznymi;
- 2) Więcej a nie mniej miejsca dla innych metod i nurtów pracy socjalnej;
- 3) Wykorzystanie kwalifikowanych „pomagaczy” („helperów”) z trzeciego sektora;
- 4) Rozwój nowych zawodów pomocowych i „integracja reintegracji”.